

A Kúria

**mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.927/2019/9.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Kiss Dániel Bálint ügyvéd

Az alperes:

... I. rendű

... II. rendű

Az alperes képviselője:

dr. Lovas András ügyvéd I. rendű

A per tárgya:

Szerződés létrehozása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Törvényszék 2.Pf.20.491/2018/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Soproni Járásbíróság P.21.165/2016/20.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A jogerős ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A 2006. március 03-án kelt adásvételi szerződéssel a II. r. alperes megvásárolta a korábbi házi gyermekorvostól a ... gyermek háziorvosi körzet ... praxisszámú működtetési jogot. A szerződésben rögzítették, hogy a vételárat ugyan a II. r. alperes fizeti meg, de a működtetési jog tulajdonjoga a felperest illeti meg, mint természetes személyt. A ... a 2006. március 13-án kelt határozatával a felperes működtetési jogát engedélyezte.

- [2] 2006 márciusában az I. rendű alperes és a felperes által képviselt II. r. alperes között megbízási szerződés jött létre terület-ellátási kötelezettségű házi gyermekorvosi szolgálat végzésére, amely keretében az alapellátásról való gondoskodás - mint kötelező önkormányzati feladat - átadása a II. r. alperes részére megtörtént. A házi gyermekorvosi tevékenységet a felperes folytatta. A szerződésben (7. pont) a szerződő felek rögzítették, hogy a szerződés lejártá előtt 6 hónappal írásban nyilatkoznak arról, hogy a szerződést meg kívánják-e hosszabbítani. A szerződés 47. pont f) pontja szerint megszűnik a szerződés, ha a szerződés időtartama lejár. A szerződés öt évre szólt, így 2011. december 31. napján lejárt.
- [3] A felperes 2011 szeptemberében tájékoztatta az I. r. alperest, hogy a 2011. december 31. napjával lejáró megbízási szerződést nem kívánja meghosszabbítani. 2011 decemberében azonban álláspontját megváltoztatta, ezért az I. r. alperes elkészítette a megállapodást a szerződés 2013. december 31-ig történő meghosszabbításáról. A felperes a szerződést az elkészített formában nem írta alá, annak módosítását kérte. A felek közötti egyeztetés során a felperes azt a módosított szerződést sem írta alá, amely már határozatlan idejű megbízást, terület-ellátási szerződést tartalmazott. 2013. július 16-án a felperes közölte az I. r. alperessel, hogy a szerződést változatlan formában mégis aláírja, erre azonban az I. r. alperes ekkor már nem volt hajlandó.
- [4] A közigazgatási hatóság a II. r. alperes terület ellátási kötelezettséggel járó házi gyermekorvosi tevékenységére vonatkozó egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító ... számú működési engedélyét a 2012. július 19. napján kelt ... számú határozatával visszavonta. E határozat a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.26.957/2013/8 számú ítélete alapján jogerőssé vált, amely ítéletet a Kúria Kfv.IIXXVII.721/2013/6 számú ítéletében fenntartott. A II. r. alperes így működési engedéllyel már nem rendelkezik.
- [5] A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 17.K.27.530/2016/8 sorszámú ítéletével a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal ... számú határozatát, amelyben a felperes működtetési jogot engedélyező határozatát, praxisengedélyét visszavonta, hatályon kívül helyezte. A felperes így jelenleg praxisjoggal, illetve praxisengedéllyel rendelkező személy.
- [6] Az I. r. alperes időközben más háziorvossal kötött feladat-ellátási szerződést a gyermek háziorvosi körzetben.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság hosszabbítsa meg az I. r. alperessel kötött feladat-ellátási szerződést, és mindennek türéseire kötelezze a II. r. alperest. Kérte annak megállapítását, hogy a szerződés közte és az I. r. alperes között ugyanolyan tartalommal folytatódik, mint amelyet az I. r. alperes a II. r. alperessel kötött. Álláspontja szerint a szerződés hosszabbítására 2012. július 01. napjától kerülhet sor.
- [8] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.
- [9] A II. r. alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [11] A jogerős ítélet értelmében az alperesek által 2006. évben aláírt szerződés 47. f) pontja akként rendelkezett, hogy a szerződés megszűnik, amennyiben a szerződés időtartama lejár, ebből következően megállapodás alapján szerződéskötési kötelezettség I. r. alperest nem terhelhette.
- [12] A jogszabály által előírt szerződéskötési kötelezettség tekintetében az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 198. § (2) bekezdése és 206. § (1) bekezdése, valamint a háziorvosi tevékenységre vonatkozó, 2011 decemberében, illetve a 2012 januárjában hatályos jogszabályi rendelkezések irányadók.

- [13] A bíróság kifejtette, hogy különbséget kell tenni a praxisengedély, valamint a praxisjog között. A praxisjog vagyoni értékű jog, amely adásvételi szerződés útján megvásárolható, és elidegeníthető. Mivel vagyoni értékű jog, azt a hatóság nem vonhatja el annak tulajdonosától. A praxisengedély ezzel szemben a hatóságnak az a határozata, amellyel a praxisjog jogosultját feljogosítja a praxisjog meghatározott körzetben történő gyakorlására. Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. tv. (Öotv.) 1. § (2) bekezdés c) pontja, valamint a 18/2000. (II.25.) Korm. r. 3. § (1) bekezdése alapján a működési jog megszerzése csak jogi előfeltétele annak, hogy az önkormányzat valamely orvost háziorvosként foglalkoztasson, a háziorvosi körzetben végzendő tevékenység az önkormányzattal való megállapodástól függ.
- [14] A bíróság rámutatott arra, hogy a 2011. december 31. napjáig hatályos 18/2000. (II.25.) Korm. rendelet és a 2012. január 1. napjától hatályos 313/2011. (XII.23.) Korm. rendelet (Vhr.) az Öotv. rendelkezéseivel együttesen sem keletkeztettek az I. r. alperest terhelő szerződéskötési kötelezettséget. E szabályokból az következik, hogy a működtetési jog megszerzése a jogi előfeltétele annak, hogy az önkormányzat valamely orvost háziorvosként foglalkoztasson. Az önkormányzat köteles gondoskodni az egészségügyi alapellátásról, de szabadon dönthet abban a kérdésben, hogy kivel köt feladat-ellátási szerződést. A jogszabályok nem ír elő az önkormányzat számára olyan kötelezettséget, hogy a működtetési jogot megvásárló orvossal szerződést kell kötnie (BDT.2013.2876.). A jogszabály csak lehetőséget teremt a szerződés meghosszabbítására, de csak akkor, ha a szerződés még nem szűnt meg, azaz az meghosszabbítható, folytonossá tehető.
- [15] A bíróság a fentiekben túlmenően utalt arra is, hogy a feladat-ellátási szerződést 2006-ban nem a felperes és I. r. alperes kötötte, hanem a két alperes, ezért sincs lehetőség a szerződés folytatására, mert mások voltak a szerződő felek.
- [16] A bíróság érvelése értelmében a Vhr. felperes által hivatkozott 4. § (6) bekezdése, melyre felperes igényét részben alapította, sem 2011 decemberében, sem 2012. januárjában nem létezett, az csupán 2012. július 1. napjától hatályos. E rendelkezés visszamenőleges alkalmazására nincs jogszabályi lehetőség, a perbeli jogvita elbírálása során figyelembe nem vehető arra tekintettel, hogy a felek szerződése 2011. december 31. napján megszűnt. Amennyiben a jogviszony folytatásra jogi lehetőség adódna, azt a 2012. januárjában hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kellene elbírálni.
- [17] A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperes az általa kötni kívánt szerződés nélkül is szabadon megválaszthatja foglalkozását (orvos lehet), és pályázhat háziorvosi praxisra, amennyiben a törvényi feltételeknek megfelel. A tulajdonhoz való joga sem sérült, a II. rendű alperes közreműködésével megvásárolt működtetési jogát gyakorolhatta 2011. december 31-ig.
- [18] Az Öotv. 1. § (2) bekezdés c) pontján alapuló működtetési jog és az I. r. alperes ellátási kötelezettsége akként kapcsolódik össze, hogy az I. r. alperes csak olyan orvossal köthet ellátási szerződést, akinek működtetési joga van. Az Öotv. nem kapcsolja össze a működtetési jogot a konkrét háziorvosi körzettel, a felperes működtetési joga nem az adott körzetre vonatkozó jog. A BH.2014.246. eseti döntésre utalva megállapította, hogy olyan jogszabály nem létezik, mely szerint az ellátásra kötelezett I. rendű alperes csak azzal az orvossal köthet ellátási szerződést, akinek az „adott körzetre” van praxisa.
- [19] A bíróság érvelése szerint a szerződéskötési kötelezettség hiányára utal a Vhr. 2012. január 1. napján hatályos 4. § (3) bekezdés b) pontjának rendelkezése is, amely előírja, hogy a praxisengedély kiadása iránti kérelemhez mellékelni kell a kérelmező és az önkormányzat által kötött előszerződést. Ebből következően sem állhat fenn szerződéskötési kötelezettség az I. r. alperes oldalán, ellenkező esetben ugyanis előszerződés megkötése indokolatlan lenne.
- [20] Ezen túlmenően az Öotv, 2015. január 1. napjától hatályos 2/A. § rendelkezése is azt támasztja alá, hogy sem 2015. január 1. napját megelőzően, sem azt követően sincs az I. r. alperesnek szerződéskötési kötelezettsége. A 2015. január 1-től hatályos 2/A. § ugyanis azt az eljárási rendet szabályozza, amikor az orvos praxisjogát el kívánja idegeníteni. Az eljárási rend egyértelműen arra

mutat, hogy az önkormányzat szabadon jogosult dönteni arról, hogy kivel köt feladat-ellátási szerződést.

- [21] E rendelkezés szerint ugyanis (bár e rendelkezés a perbeli esetben szintén nem alkalmazandó) a praxisjog elidegenítésére vonatkozó szándékát - a praxisjogot megszerezni kívánó orvost is megjelölve - az azt elidegeníteni kívánó személy bejelenti az adott praxisjoggal érintett települési önkormányzatnak. Ha az (1) bekezdés szerinti önkormányzat a praxisjog engedélyezésére jogosult egészségügyi államigazgatási szerv véleményének kikérését követően a praxisjogot megszerezni kívánó orvossal - a praxisjog megszerzése esetén - az adott körzetben a 2/B. § szerinti feladat-ellátási szerződést kíván kötni, erről a felek előszerződést kötnek, ha nem kíván a praxisjogot megszerezni kívánó orvossal az adott körzetben a 2/B. § szerinti feladat-ellátási szerződést kötni, erről az (1) bekezdés szerinti bejelentés napjától számított 45 napon belül nyilatkoznia kell. Az önkormányzatnak tehát nyilatkoznia kell arról, amennyiben nem kíván a praxisjogot megszerezni kívánó orvossal feladat-ellátási szerződést kötni.
- [22] Mindezek tükrében a bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az újabb feladat-ellátási szerződés melyik fél hibájából nem jött létre.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az alperesek kereseti kérelmében foglaltak szerinti marasztalását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.
- [24] A felperes felülvizsgálati kérelmének indokolásában előadta, hogy a bíróság tévesen ítélte meg az I. rendű alperes szerződéshosszabbítási, szerződéskötési kötelezettségét. Az érvényes adásvételi szerződéssel megvásárolt praxisjog az Alaptörvény XIII. cikkében foglaltak szerinti alkotmányos tulajdonvédelem alá eső vagyoni értékű jog [Öotv. 2. §-ának (3) bekezdése]. Az Öotv. 1. § (2) bekezdésének c) pontjából az következik, hogy a praxisjog fogalmi eleme mind az adott körzet, mind pedig a területi ellátási kötelezettség. Ebből adódóan ő nem csupán egy - adott körzethez nem tapadó - praxisjogot vásárolt meg, hanem egészen pontosan a ... 7. számú házi gyermekorvosi körzet praxisjogát. Téves a jogerős ítélet ezzel ellentétes megállapítása.
- [25] A jogerős ítéletben írtakkal szemben konkrétan meghatározottak a szerződés alanyai is: megbízói oldalról az önkormányzati törvény, megbízotti oldalról pedig az Öotv. definiálja a feleket. Az Öotv. 2/B. §-ának (1) bekezdése és a Vhr. 4. §-ának (6) bekezdése is a háziorvost jelöli meg a szerződéshosszabbítási igény jogosultjaként. Ezért a jogerős ítélet azon megállapítása is jogszabálysértő, amely szerint azért sincs lehetőség a szerződés folytatására, mert mások voltak a szerződő felek. Csupán adminisztratív okokból, az I. rendű alperes kifejezett kérésére került sor az általa képviselt II. rendű alperessel való szerződéskötésre, mivel az Országos Egészségügyi Pénztár ebben az időszakban kizárólag vállalkozásokkal kötött finanszírozási szerződést, magánszemély háziorvossal nem. Ez azonban nem változtat azon a körülményen, hogy a feladat-ellátásnak csak személyesen tehetett és tehet eleget a hatályos jogszabályok értelmében. A praxisjog ugyanis az önálló orvosi tevékenységhez tapad, a háziorvos személyes ellátási kötelezettségét jeleníti meg. A szerződés 8. pontja alapján is egyértelmű, hogy a háziorvosi feladat ellátására csak ő, mint a perbeli praxis működtetési jogával, valamint a szükséges végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező természetes személy háziorvos jogosult és köteles.
- [26] A felperes érvelése értelmében a feladat-ellátási szerződésben foglalt határozott idő lejártakor az I. rendű alperes szerződési szabadsága hiányzott, mind a szerződéskötési kötelezettséget, mind a másik szerződő felet, mind pedig a szerződés tartalmát jogszabály írta elő. Szerződéskötési kötelezettsége alól az önkormányzat csak akkor szabadulhatott volna, ha korábban felmondta volna a szerződést, vagy ha ő nem akart volna vele szerződni.

- [27] A felperes szerint a bíróság tévesen hívta fel a szerződéskötési/szerződéshosszabbítási kötelezettség hiányára utaló szabályként az Öotv. 2/A. §-át. E szabály csak akkor alkalmazható, ha új személy kerül a régi háziorvos helyére vagy tartósan betöltetlen praxis kerül betöltésre. Amennyiben a háziorvos személye nem változik, csupán a feladat-ellátási szerződés jár le, ez esetben a praxisjog nem kerül elidegenítésre, így az elidegenítés szabályai sem alkalmazhatók. Nem alkalmazható a Vhr. 4. (3) bekezdésének b) pontja sem, amely arra az esetre irányadó, amikor új személy kerül a régi háziorvos helyére (praxisjog folytatása, illetve praxisjog elidegenítése esetén). Amennyiben a háziorvos személye nem változik, csupán a feladat-ellátási szerződés jár le, ez esetben előszerződés megkötésére nem kerül sor.
- [28] Előadta, hogy a Vhr. 4. §-ának (6) bekezdése alapján igénye nyílt meg az I. rendű alperessel történő szerződéshosszabbításra. A jogerős ítélet megsértette az Öotv. 1. § (2) bekezdésének c) pontját, valamint a Ptk. 198. §-ának (2) bekezdését és 206. §-ának (1) bekezdését, valamint a Vhr. 4. §-ának (6) bekezdését is, mivel a bíróság nem értékelte a perbeli helyzetet szerződéskötési (szerződéshosszabbítási) kötelezettségként az I. rendű alperes oldalán.
- [29] Arra is hivatkozott, hogy az alkotmányos tulajdonvédelem alá eső praxisjogot üresítené ki a bíróságok érvelése, ami nincs tekintettel a szerzett joga tartalmára. A feladat-ellátási szerződés meghosszabbításának hiányában vagyoni értékű joggal biztosított foglalkozása gyakorlása lehetetlenül el a praxisjog által meghatározott háziorvosi körzetben. Ezért a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését, XIII. cikkének (1) bekezdését, valamint az Öotv. 1. § (2) bekezdésének c) pontját és 2. §-ának (3) bekezdését.
- [30] A felperes felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, mert iratellenes az a megállapítás, hogy ő zárkózott el a szerződés folytatásától. A 2011. december 23-i levelében szorgalmazta a szerződéshosszabbítást, csupán az I. rendű alperes figyelmét hívta fel a 2012. január 1. napjától hatályos jogszabály-változásokra, és az Öotv. 2/B. § (1) bekezdésének j) pontja szerinti rendelkezések szerződésbe foglalását szerette volna elérni. A bíróság okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat azzal, hogy nem értékelte a per eldöntése szempontjából azt a lényeges körülményt, hogy az I. rendű alperes zárkózott el a feladat-ellátási szerződés meghosszabbításától.
- [31] A felperes állította, hogy az ítélet indokolása oly mértékben hiányos, amely hatályon kívül helyezést eredményező ok. Az ítélet indokolásának ki kell térnie azon jogszabályokra is, melyeken a bíróság ítélete alapul, és ha irányadó bírósági gyakorlatot jelöl meg döntése alapjaként, úgy azt konkrétan kell felhívnia. A bíróság ezt elmulasztotta, ezért az ilyen mértékben hiányos indokolás mellett a Kúria meg sem tudja állapítani, hogy mire alapozta a bíróság a döntését, ezáltal az érdemi felülbírálat lehetősége hiúsul meg.
- [32] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Arra hivatkozott, hogy a bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felek jogviszonyára alkalmazandó, a háziorvosi működtetési jog megszerzéséről és visszavonásáról, valamint a háziorvosi tevékenységhez szükséges ingó, ingatlan vagyon és működtetési jog megszerzésének hitelfeltételeiről szóló 18/2000. (II. 25.) Korm. rendelet és az Öotv. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján szerződéshosszabbítási kötelezettsége lenne. Jogi álláspontjának alátámasztására hivatkozott a BDT.2013.2876. és a BH2014.246. szerinti bírói gyakorlatra is. Álláspontja értelmében a felperes alapjogai nem sérültek, ő zárkózott el a szerződéskötéstől, mindezen körülményeket a bíróság helyesen mérlegelte és ítéletét megfelelően meg is indokolta.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [34] A Kúria - a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében - kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jogerős ítéletet és megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben

megjelölt okból nem jogszabálysértő.

- [35] Az Öotv. 2. §-ának (3) bekezdése értelmében a praxisjog vagyoni értékű jog, ezért annak jogosultját az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt alkotmányos tulajdonvédelem megilleti. A praxisjog az egészségügyi államigazgatási szerv által többek között a házi gyermekorvos részére adott önálló orvosi tevékenység nyújtására jogosító engedélyben foglalt működtetési jog, amely alapján az önálló orvosi tevékenység területi ellátási kötelezettséggel végezhető [Öotv. 1. § (2) bekezdés c) pont], azaz a praxisjog meghatározott körzetben gyakorolható.
- [36] A praxisjog azonban csak jogszabályi feltételek fennállása esetén folytatható [Öotv. 2. § (3) bekezdés]. Annak, hogy egy házi gyermekorvos egy adott körzetben orvosi tevékenységet folytathasson csupán egyik előfeltétele az adott körzetre vonatkozó praxisjog megléte, az önálló házi gyermekorvosi tevékenység végzéséhez az önkormányzattal feladat-ellátási szerződés megkötése is szükséges.
- [37] Helyesen ítélte meg a bíróság jogerős ítéletében, hogy pusztán abból, hogy az önálló házi gyermekorvosi tevékenységet ellátó és az önkormányzat közötti határozott időre szóló feladat-ellátási szerződés jövőre történő meghosszabbítása felmerülhetett, nem következik, hogy őket a szerződés meghosszabbítására kötelezettség terhelné [Öotv. 2/B. § (1) bekezdés és Vhr. 4. § (6) bekezdés], így pusztán abból, hogy lehetséges szerződéshosszabbítás esetén adottak az ügyletkötő felek, nem következik a jogviszony meghosszabbodása.
- [38] Téves a felperes azon hivatkozása, hogy a perbeli esetben a feladat-ellátási szerződés határozott idejének lejártát követően az önkormányzatot ne illette volna meg a jövőre szóló feladat-ellátási szerződés megkötésében szerződési szabadság. A 2006-ban aláírt szerződés egyértelmű abban a tekintetben (47. f) pont), hogy a feladat-ellátási szerződés megszűnik, amennyiben a szerződés időtartama lejár. A szerződésben a felek nem kötöttek ki a határozott idő leteltét követő időszakra, az I. rendű alperest terhelő szerződéskötési kötelezettséget, így kontraktuális alapon nem vezethető le a felperes keresetének jogalapja.
- [39] A szerződéskötési kötelezettség súlyos beavatkozás a szerződési autonómiába, ezért azt jogszabály is csak a legszükségesebb esetekben írja elő. A szerződéskötési kötelezettség olyan esetekben fordulhat elő, ha a jogviszonyba való beavatkozás valamely fontos érdekkal indokolható. A házi gyermekorvosi ellátás biztosítása fontos közérdek, de éppen annak kiegyensúlyozott, jó színvonalon történő megvalósulása érdekében nem indokolt a feladat ellátásra köteles önkormányzatot megfosztani attól, hogy megválaszthassa, kivel akarja e feladatot ellátni.
- [40] Helyesen állapította meg a bíróság, hogy szerződéskötési kötelezettség a szerződés megszűnésének időpontjában irányadó Öotv. 1. § (1) és (2) bekezdéséből, 2. § (3) bekezdéséből, valamint a 313/2011. (12.23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés c) pontjából, 4. § (1) bekezdéséből nem következik. Megalapozottan mutatott rá a bíróság arra is, hogy a 2011. december 31. napjáig hatályos 18/2000. (II.25.) Korm. rendelet sem tartalmazott szerződéskötési kötelezettséget, a praxisjog megszerzését annak előfeltételei között határozta meg, hogy az önkormányzat orvost házi gyermekorvosként foglalkoztasson.
- [41] A szerződéskötési kötelezettség a jogvitára irányadó jogszabályok értelmezésével sem állapítható meg. A jogértelmezés egyik alapszabálya ugyanis, hogy a jogok korlátozása kiterjesztően nem értelmezhető. A szerződéshosszabbítási lehetőség nem azonos a szerződéskötési kötelezettséggel. Amennyiben a jogalkotó akarata arra irányult volna, hogy a szerződés meghosszabbítása szerződéskötési kötelezettség mellett történjen, a jogintézményt ekként szabályozta volna. Nem ez történt. A szerződésben és jogszabályokban körülírt szerződéshosszabbítási lehetőség szerződéskötési kötelezettségként való értelmezése észszerűtlen, és szükségtelenül az önkormányzati jogokat korlátozó szabály lenne, ami ellentétes azzal a zsinórmértékkel, hogy a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak (Alaptörvény 28. cikk).
- [42] Megállapítható, hogy az önkormányzattal való feladat-ellátási szerződés megkötésének előfeltétele

ugyan, hogy legyen az arra a körzetre vonatkozó praxisjoga az önálló orvosi tevékenységet ellátni szándékozó házi gyermekorvosnak, azonban ez az előfeltétel teljesítése nem korlátozza az önkormányzat szerződéskötési jogosultságát.

- [43] Szerződéskötési kötelezettséget a 2012. január 1-től hatályos Vhr. rendelkezései sem tartalmaznak. Helyesen mutatott rá a bíróság arra, hogy a Vhr. 4. § (6) bekezdése, amely a felperes kereseti kérelmének részbeni alapját képezte, a feladat-ellátási szerződés határozott időtartamának lejártakor még nem volt hatályban. Így ez a jogszabályi rendelkezés a felperes igényérvényesítési alapjaként nem vehető figyelembe, erre figyelemmel tehát a felperes igénye nem nyílhatott meg az I. rendű alperessel történő szerződés hosszabbításra. A megszűnő szerződés folytatására a 2012. januárjában hatályos jogszabályi rendelkezések lehettek volna irányadók. A 2012. július 1-től hatályba lépő Vhr. rendelkezésekre ezért a felperes igényt nem alapíthat, és ebből kifolyólag fogalmilag nem sértheti a jogerős ítélet e jogszabályi rendelkezést, tekintettel arra, hogy visszamenőleges jogalkalmazásra lehetőség nincsen, a jogviszony megszűnésének időpontjában pedig a felperes által megjelölt rendelkezés még nem volt hatályos.
- [44] A bíróság a jogerős ítéletében az Öotv. kifogásolt 2/A. §-át nem a perbeli jogviszonyra alkalmazta, hiszen tartalmazza az ítélet indokolása, hogy e szabály csak 2015. január 1. napjától hatályos. A bíróság e rendelkezést a helyes értelmezés érdekében hivatkozta, és megalapozottan mutatott rá arra, hogy a 2015. január 1-jétől hatályos eljárási rend is arra utal, hogy sem 2015. január 1. napját megelőzően, sem azt követően nincs az I. rendű alperesnek szerződéskötési kötelezettsége. E körben értékelte azt, hogy a később hatályba lépő szabályok külön eljárási rendet határoztak meg a praxisjog elidegenítése esetére. Ezzel összhangban áll a Vhr. 2012. január 1. napján hatályos 4. § (3) bekezdés b) pontjára történő azon ítéleti hivatkozás is, amely szerint a praxisengedély kiadása iránti kérelemhez szükséges csatolni az önkormányzat által kötött előszerződést a feladat-ellátási szerződésre vonatkozóan. A jogalkotó a praxisjog gyakorlására irányadó szabályokat és a feladat-ellátási szerződés jogszabályi környezetét pontosította, azonban a szabályozásból egyértelmű, hogy e módosítások csak azt modellezve kerülhetnek szóba, ha az önkormányzatot nem terheli a megszűnő feladat-ellátási szerződés esetén a praxisjog jogosultjával jövőre nézve feladat-ellátási szerződéskötési kötelezettség.
- [45] A kifejtettek értelmében az önkormányzatot sem szerződésen, sem jogszabályon alapuló szerződéskötési kötelezettség sem terhelte, az sem a felek szerződéséből, sem az Öotv. 1. § (2) bekezdésének c) pontjából, a Ptk. 198. §-ának (2) bekezdéséből, és 206. § (1) bekezdéséből nem állapítható meg, azaz az I. rendű alperesnek lehetősége volt a lejárt feladat-ellátási szerződésre tekintettel más házi gyermekorvossal szerződést kötni.
- [46] A praxisjog működtetési jog, de ez nem elegendő a tényleges működés folytatására, csak a feladat-ellátási szerződéssel együtt jelent jogosultságot a házi gyermekorvosi tevékenység ellátására. Ebben a konstrukcióban az önkormányzat számára adott az a lehetőség, hogy megválassza, kivel köt feladat-ellátási szerződést.
- [47] A vagyoni értékű joghoz kapcsolódó alkotmányos tulajdonvédelmet biztosítja az Alaptörvény. Azonban az önkormányzatnak szerződési szabadsága van abban, hogy a praxisjog jogosultjával határozott vagy határozatlan időre köti meg a feladat-ellátási szerződést. Egyrészt a vagyoni értékű jog gyakorlásának időtartama előre látható, kalkulálható, másrészt ilyen esetre garanciális szabály, hogy - jogszabályi feltételek fennállása esetén - a praxisjog értékesítésére van lehetőség, azaz a tulajdonos a vagyoni értékű jog ellenértékétől nem esik el, pusztán a feladat-ellátási szerződés megszűnése tehát tulajdonhoz fűződő alapjogát nem sérti [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés].
- [48] Arra is helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy nem sérült a felperes foglalkozás gyakorlásához való joga [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdés], hiszen az orvosi foglalkozás más területen szabadon gyakorolható, a felperes nincs elzárva attól, hogy e tevékenységét a feladat-ellátási szerződés megszűnését követően is gyakorolhassa, ugyanakkor szerződéskötési

kötelezettség hiányában a konkrét körzetre vonatkozó foglalkozás gyakorlására viszont nincs alanyi jogosultsága, ebből következően ezzel összefüggő alapjoga sem sérülhet.

- [49] A perbeli esetben tehát megállapítható, hogy jogszabálysértés nélkül, a felmerült bizonyítékok okszerű és logikus mérlegelése [Pp. 206. § (1) bekezdés] alapján, ítéletét a szükséges mértékben, a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően megindokolva jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy sem a 2006-ban megkötött feladat-ellátási szerződésből, sem pusztán a praxisjogból, sem pedig a felek jogviszonyára irányadó jogszabályi rendelkezésekből - még a később hatályba lépett jogszabályi rendelkezések szellemiségét is figyelembe véve - nem következik olyan szerződéskötési kötelezettség, ami folytán az I. rendű alperest a felperessel fennálló szerződés megkötésére, vagy meghosszabbítására lehetne kötelezni.
- [50] A perbeli esetben a feladat-ellátási szerződést határozott időre kötötték a felek, annak időtartama lejárt és a szerződéses jogviszony megszűnt, miután annak meghosszabbítására a szerződésben szabályozott rendnek megfelelően nem került sor. Az érintett felek között folytak ugyan tárgyalások a szerződés meghosszabbítására, azonban azok nem vezettek eredményre, így a szerződés meghosszabbítására nem került sor. Arra lehetőség lett volna, hogy a felperes az I. rendű alperessel új feladat-ellátási szerződést kössön, azonban ez nem történt meg. Miután a határozott időtartamra szóló feladat-ellátási szerződés megszűnt, új szerződés kötésére nem került sor, az I. rendű alperest pedig sem a szerződés meghosszabbítására vonatkozóan kötelezettség, sem pedig szerződéskötési kötelezettség nem terhelte, a bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes kereseti kérelmét, ezért a Kúria a jogerős ítéletet, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [51] A felperes felülvizsgálati kérelme eredménytelennek bizonyult, ezért a Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte őt az I. rendű alperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amely áll az I. rendű alperes jogi képviselétével kapcsolatosan felmerült, és a Kúria által a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján a kifejtett jogi képviselői tevékenység mértékére figyelemmel megállapított ügyvédi munkadíjból.
- [52] A Kúria a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet a vészhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi rendelkezésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése folytán tárgyaláson kívül bírálta el.
- [53] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. június 4.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró